

ВІДГУК

офіційного опонента на дисертацію
КАМЕНЩУК ТЕТЯНИ ДМИТРІВНИ

“Особливості формування просторової знаково-символічної системи знань у дітей з помірною та тяжкою розумовою відсталістю ”,
подану на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук
зі спеціальності 13.00.03 – корекційна педагогіка

Дисертаційне дослідження Каменщук Т.Д. з проблеми формування просторової знаково-символічної системи знань у дітей з помірною та тяжкою розумовою відсталістю є актуальним та перспективним на сучасному етапі реформування системи освіти України. Сьогодні акцент робиться на необхідності посилення уваги до проблем навчання дітей з порушеннями розумового розвитку в системі суспільного виховання, забезпечення їхньої повноцінної життєдіяльності, соціального захисту, умов для максимальної корекції. Функцію посередника на всіх рівнях соціальної взаємодії виконують просторові знаки та символи, за допомогою яких формується цілісність сприймання предметно-просторового оточення та розширення межі взаємодії з довкіллям – вони є одним із механізмів розвитку пізнавальної діяльності особистості.

Вітчизняні та закордонні науковці вважають, що на успішність корекційно-розвиткового навчання впливає поєднання понятійно-образних та символічних компонентів у системі засвоєння знань дітьми з різними ступенями порушення в розумовому розвитку. Хоча багато науковців використовували просторові знаки та символи в процесі навчання дітей з різними ступенями розумової відсталості, ці засоби були недостатньо залучені до системи навчально-практичної діяльності таких дітей, спрямованої на формування у них життєвої компетентності. Дотепер просторова знаково-символічна система знань у дітей з помірною та тяжкою розумовою відсталістю не виступала окремим об'єктом дослідження у вітчизняних наукових працях. Обрана тема є дотичною до корекційної

педагогіки щодо пошуку нових навчально-корекційних методик доступних для опанування дітьми цієї категорії.

Каменщук Тетяна Дмитрівна в ієрархічній структурі просторових знаків і символів окреслила психолого-педагогічні основи методики формування просторової знаково-символічної системи знань у дітей з помірною та тяжкою розумовою відсталістю.

Ознайомлення з рукописом дисертації та авторефератом дає підстави для висновку щодо досвідченості автора наукового дослідження, розуміння сутності наукової проблеми, відповідальності за результати наукового пошуку, логічні узагальнення та теоретично обґрунтовані висновки.

Мета роботи чітко сформульована – розробка методики формування просторової знаково-символічної системи знань у дітей з помірною та тяжкою розумовою відсталістю. Згідно з метою окреслено чотири конкретних завдання, які логічно взаємодоповнені.

Наукова новизна здобутих результатів полягає в тому, що автором у дисертаційній роботі вперше вивчено та охарактеризовано особливості засвоєння просторової знаково-символічної системи знань дітьми з помірною та тяжкою розумовою відсталістю, встановлено рівні її засвоєння, визначено три структурні типи засвоєння, здійснено добір завдань для її ефективного формування та визначено послідовність їхнього уведення в систему навчання; обґрунтовано та розроблено методику формування просторової знаково-символічної системи знань у зазначеної категорії дітей; також поглиблено та доповнено зміст поняття “просторова знаково-символічна система знань”, підходи щодо корекційно-розвиткової спрямованості процесу її формування.

Практичне значення дослідження полягає у ієрархічному структуруванні просторових знаків і символів, що є основою формування діагностичного інструментарію та експериментальної методики. Основні положення дисертаційної роботи оприлюднені та були обговорені на